

Çalgı Eğitiminde Kullanılan Göksel Baktagir'e Ait Sirto Ve Longaların Analizi *

Analysis of Sirtos and Longas of Göksel Baktagir Used in Instrument Training

Hüsna Deniz Ayar

YL Öğrencisi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Müzik Eğitimi Bilim Dalı, Konya, Türkiye

Graduate Student, Necmettin Erbakan University, Institute of Educational Sciences, Department of Music, Konya, Türkiye

h.denizayar@gmail.com | <https://orcid.org/0009-0000-1824-4044>

Büşra Küçükdemirkesen

YL Öğrencisi, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Müzik Eğitimi Bilim Dalı, Konya, Türkiye

Graduate Student, Necmettin Erbakan University, Institute of Educational Sciences, Department of Music, Konya, Türkiye

demirkesen2017@gmail.com | <https://orcid.org/0009-0003-0359-4000>

Soner Algi

Doç.Dr., Necmettin Erbakan Üniversitesi, A.K. Eğitim Fakültesi, Müzik Öğretmenliği, Konya, Türkiye
Associate Professor, Necmettin Erbakan University, Faculty of A.K. Education Faculty, Department of Music Teaching, Konya, Türkiye

soneralgi@hotmail.com | <https://orcid.org/0000-0002-2354-2844>

*Corresponding Author / Sorumlu Yazar

Article Type / Makale Tipi

Research Article / Araştırma Makalesi

DOI: 10.31591/istem.1434385

Article Information / Makale Bilgisi

Received / Geliş Tarihi: 13.02.2024

Accepted / Kabul Tarihi: 14.06.2024

Published / Yayın Tarihi: 30.06.2024

Cite as / Atıf: Algi, Soner.-Küçükdemirkesen, Büşra.- Ayar, Hüsnu Deniz.. "Çalgı Eğitiminde Kullanılan Göksel Baktagir'e Ait Sirto ve Longaların Analizi". *İstem* 43 (2024), 187-216.

<https://doi.org/10.31591/istem.1434385>

Plagiarism / İntihal: This article has been reviewed by at least two referees and scanned via a plagiarism software. / Bu makale, en az iki hakem tarafından incelendi ve intihal içermediği teyit edildi.

Copyright / Telif Hakkı: "Authors retain the copyright of their works published in the journal, and their works are published under the CC BY-NC 4.0 license. / Yazarlar dergide yayınlanan çalışmalarının telif hakkına sahiptirler ve çalışmalarını CC-BY-NC 4.0 lisansı altında yayımlanır."

Çalgı Eğitiminde Kullanılan Göksel Baktagir'e Ait Sirto Ve Longaların Analizi

Öz

Göksel Baktagir, günümüz Türk müziğine yaptığı katkılarla öne çıkan bir besteci ve kanun sanatçısıdır. Eserleri ve kanunda kullandığı tekniklerle müziğin çeşitli alanlarında etkili olmuştur. Kanun çalgısının yanı sıra farklı çalgılar, çalgı eğitimleri ve besteciler için de değerli bir kaynak oluşturmuştur. Baktagir; kanun çalgısının yanı sıra farklı çalgılar, çalgı eğitimleri ve besteciler için de değerli bir kaynak oluşturmuş, unutulmaya yüz tutmuş form çeşitlerinden olan longa ve sirtoyu makamsal, usul form ve süslemelerle zenginleştirerek tekrar gün yüzüne çıkarmıştır. Bu yaklaşım, Türk müziğinin tarihine saygı gösterirken aynı zamanda eski formları modern ve dinamik bir şekilde yeniden yorumlamayı başarmıştır.

Bu çalışma, Göksel Baktagir eserlerinin icracılara eserleri daha etkili bir şekilde yorumlama ve ifade etme konusunda rehberlik etme, yeni bestecilere de farklı müzikal perspektifler sunarak yaratıcılıklarını geliştirme hususunda katkı sağlamayı amaçlamaktadır.

Nitel araştırma yöntemi kullanılan bu çalışmada Göksel Baktagir'e ait 10 sirto ve 7 longa, icra, makam ve form yönünden incelenmiş, süsleme ve teknikler açısından gerekli etütler önerilmiştir. Doküman incelemesi ile toplanan veriler analiz edilerek sonuçlara ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Türk Müziği, Çalgı Eğitimi, Göksel Baktagir, Sirto, Longa.

Analysis of Sirtos and Longas of Göksel Baktagir Used in Instrument Training

Abstract

Göksel Baktagir is a composer and kanun player who stands out with his contributions to today's Turkish music. He has been influential in various fields of music with his works and the techniques he uses in qanun. In addition to the qanun instrument, it has also created a valuable resource for different instruments, instrument instructors and composers. Baktagir; In addition to the qanun instrument, it has also created a valuable resource for different instruments, instrument instructors and composers, and has brought longa and sirto, which are among the almost forgotten form types, to the light again by enriching them with maqam and rhythmic forms and ornaments. This approach respects the history of Turkish music while at the same time succeeding in reinterpreting old forms in a modern and dynamic way.

This study aims to guide the performers of Göksel Baktagir's works in interpreting and expressing the works more effectively, and to contribute to the development of creativity of new composers by offering different musical perspectives.

In this study using qualitative research method, 10 sirtos and 7 longas belonging to Göksel Baktagir were examined in terms of performance, mode and form, and necessary studies were suggested in terms of decoration and techniques. Results were reached by analyzing the data collected through document review.

Keywords: Turkish Music, Instrument Education, Göksel Baktagir, Sirto , Longa.

Giriş

Müzik, insan hayatında duygu ve düşüncelerin ifade edildiği bir iletişim aracı olarak önemli rol oynamaktadır.¹ Her toplumun müziği; inanç sistemlerinden, coğrafi durumdan ve etnik yapıdan etkilenecek şekilde değişim ve gelişim göstermiştir. Türk toplumu da geniş coğrafyalara uzanan birikimiyle, özgün makamsal yapısı ve çalgı çeşitliliğiyle dikkat çeken kendi müziğini ortaya çıkarmıştır. Türk müziği, varlığı ve kültürü bilinen ilk Türk toplumlarıyla başlar. Bu başlangıç çok eski, çok derin ve çok köklü bir geçmişe sahiptir.²

Türk müziğinin içerisinde dikkat çeken unsurlardan biri olan çalgı çeşitliliği, bu müziğin gelişimi ve değişimine büyük katkı sağlamıştır. Bu çeşitlilik, eserlerin icrasında çalgının yapısına bağlı olarak farklı icra tekniklerinin de ortaya çıkmasına neden olmuştur. Dolayısıyla çalgı çeşitliliği, icra çeşitliliğini de beraberinde getirmiştir.

20. yüzyıldan itibaren çalgı eğitiminde çeşitli değişiklikler yapılarak çalgıların teknik yapısına göre metot ve eserler üretilmeye başlanmıştır. Bu çalışmalar, çalgı tekniklerinin gelişimini sağlayarak usta sazencilerin yetişmesine zemin hazırlamıştır. Bu sazencilerden biri de kanun sazında virtüöz olarak anılan Göksel Baktagir'dir. Baktagir'in eserleri günümüzde kanun eğitiminin yanı sıra farklı çalgıların eğitiminde de kullanılmaktadır.

Geleneksel Türk müziği formlarına ait eserler yıllardır besteci ve icracılar tarafından gerek eğitim amaçlı gerekse kültürel etkinliklerde müzikseverlere sunulmak için kullanılmaktadır. Bu formların en önemlilerinden olan sirtö ve longalar, icra tekniklerini uygulama ve geliştirme açısından kullanışlı formlardır. Aynı zamanda hareketli ve neşeli bir yapıya sahip olan bu formlar zamanla unutulmaya yüz tutmuştur. Ancak 20. yüzyıl Türk müziği bestecileri sayesinde sirtö ve longalar yeniden canlanmıştır. Bu bestecilerden Göksel Baktagir, bestelediği sirtö ve longalar ile bu canlanışa değerli katkılar sunmuştur.

Araştırmanın konusu olan sirtö ve longa formunun bugüne kadar teknik zorluk içermeyen eserler olduğu görülmektedir. Bestelediği bu formdaki eserler teknik zorluk içeren geliştirici eserler hâline gelmişlerdir. Bu zorlayıcı eserler günümüzde kanun çalgısının eğitiminde, tekniğin geliştirilmesi için kullanılmaktadır. Bu eserlerin icra bakımından incelenmesinin kanun eğitimine, makam-seyir ve form açısından incelenmesinin ise genel olarak çalgı eğitimine teorik anlamda katkı sağlayabileceği düşünülmektedir. Benzer bir durumu bağlama çalgısı için Zeki Atagür'ün eserleri özelinde Apaydın ve Algı³ çalışmalarında ortaya koymuştur.

¹ Ali Uçan, *Müzik eğitimi temel kavramlar-ilkeler-yaklaşımlar ve Türkiye'de Cumhuriyetin ilk altmış yılındaki durum* (Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları, 1997).

² Uçan vd., *Anadolu'nun Sırlı Sesi: Müziğiyle Ankara* (Ankara: Ankara Kalkınma Ajansı, 2018),25

³ Ali Kerem Apaydın, Soner Algı "Bağlama İçin Yazılmış Zeki Atagür Eserlerinin İcra Bakımından Analizi", *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi* (2020).

1. Araştırmanın Amacı

Türk müziği alanında yapılmış çalışmalara bakıldığında Göksel Baktagir'in sirto ve longalarını araştıran çalışmaların sınırlı sayıda olduğu görülmüştür. Özellikle Göksel Baktagir'in bestelediği ve icra ettiği eserlerin çalgı eğitimine sağladığı katkılara yönelik bir çalışmanın olmadığı tespit edilmiştir.

Buradan hareketle bu çalışmada Baktagir'e ait sirto ve longaların icra, makam-seyir ve form analizlerinin nasıl oldukları sorusuna cevap aranmıştır. Bu çalışma Baktagir'e ait sirto ve longalarının icra, makam-seyir ve form analizleri bağlamında çalgı eğitimine katkı sunmayı amaçlamaktadır. Ayrıca yapılan bu analizlerin bir yandan bu eserleri çalışacak kişilere daha detaylı ve derinlemesine bilgi vereceği düşünülmekte, diğer yandan ise Türk müziği nazariyat dersleri ve Türk müziği çalgı derslerine kaynak teşkil etmesi amaçlanmaktadır.

2. Kavramsal Çerçeve

2.1. Türk Müziği

Türk müziği, tarih boyunca toplum içerisinde şekillenmiş ve evrimleşerek günümüzdeki konumuna ulaşmıştır. Türk toplumu kendi içerisindeki iletişimin yanı sıra geniş coğrafyalarda bulunan topluluklarla etkileşimde bulunarak müzik birikimini oluşturmuştur. Yalçın Tura 1985 yılında "Türk Müziği Nasıl Zenginleştirilebilir?" başlıklı sempozyumda Türk müziğinin, Türk toplumunun egemen olduğu bölgelerde belirli bir ses sistemine bağlı olarak ortaya çıktığından ve kendine özgü bir üsluba sahip olduğundan söz etmektedir.⁴

Türk müziği, zaman içerisinde aynı temel esaslar üzerinde Halk müziği ve sanat müziği olarak çeşitlendirilmiştir. Doğduğu bölgenin kültürel öğelerini zamanın ötesine taşıyarak tarihin estetik bir tanığı olma özelliği gösteren halk müziği⁵, tarihsel süreç içinde kulaktan öğrenme ve öğretme yoluyla yaşatılmış, Cumhuriyet Döneminde ise halk müziği ürünleri derlenip notaya alınarak günümüze kadar ulaşmıştır.⁶

Sanat müziği, tarihi eski kaynaklara dayanan ve zengin bir kültür birikimine sahip müzik türüdür. Çinuçen Tanrıkorur sanat müziğinin sazdan ziyade ses ağırlıklı olduğunu belirtmiştir. Ayrıca sanat müziğinin frekanslı aralıkları kullanan bir ses sistemine sahip olduğunu vurgulamıştır.⁷

2.2. Türk Müziği Çalgı Eğitimi

Çalgı eğitimi, hangi müzik türünde olursa olsun temel olarak kişinin çalgıyı etkin kullanabilmesine, çalgısını geliştirip bu çalgıyı öğretebilmesine dayanan bir

⁴ Yalçın Tura, *Türk Müziğinin Mes'eleleri* (İstanbul: Pan Yayıncılık, 1988).

⁵ Ali Kerem Apaydın, Soner Algı "Bağlama Eğitiminde Başlangıç Düzeyi Zeybek Tezene Tavrı Öğretimine Yönelik Bir Çalışma", *Eurasian Journal of Music and Dance* / 51 (2023).

⁶ Gökay Yıldız, *İlköğretimde Müzik Öğretimi* (Ankara: Anı Yayıncılık, 2002), 41.

⁷ Çinuçen Tanrıkorur, *Müzik Kimliğimize Dair* (İstanbul: Dergah Yayınları, 2005)

eğitim yöntemidir.⁸ Türk müziği çalgı eğitimi ile vurgulanan, tüm örgün ve yaygın eğitim kurumlarında yürütölen ve Türk müziğinin bütün çalgılarını kapsayan icra eğitimidir.⁹

Çalgılar, insan sesi dışında bir topluluğun müzik kültürünü yaratmada önemli bir rol oynamaktadır. Türk müziğinin çalgı çeşitliliği oldukça zengindir ve bu çeşitliliğin temel sebeplerinden biri, Türklerin farklı coğrafyalarda yaşamaları ve çeşitli kültürlerden etkilenmeleridir. Türk müziği, bu çalgı çeşitliliği aracılığıyla kendi kültürünü etkili bir şekilde ifade eder. "Musikiyi oluşturan en önemli ifade araçlarından biri çalgılardır. Tarih boyunca çalgıları en yoğun kullanan ve en geniş çalgı çeşitliliğine sahip olan topluluk Türkler olmuştur. Türk müziğinde, çalgı eğitimi genellikle "meşk" adı verilen sistemin içerisinde, usta-çırak ilişkisiyle gerçekleştirilmiştir. Bu sistem, öğretici ve öğrenci arasındaki etkileşim sayesinde repertuarın öğrencilere başarılı bir şekilde aktarılmasını sağlamıştır".¹⁰ Fakat meşk sistemi, çalgıların icra tekniklerinin artırılması konusunda yetersiz kalmıştır. İcra tekniklerini artırmaya yönelik eserlerin geliştirilmesi için 20. yy.ın başlarından günümüze kadar bu konuyla ilgili çalışmalar yapılmaktadır.

2.3. Kanun Eğitimi

Kanun, Türk kültürünü ve müziğini tanıtmada önemli bir yere sahiptir. Teknik açıdan zengin olanaklara sahip olan ve birçok kanuni tarafından Türk müziğinin piyanosu olarak adlandırılan, Batı müziğinin özelliklerini de içinde barındıran bir çalgıdır.¹¹

"Kanun eğitimi, bu özel çalgı olan kanunu çalmayı öğrenmeyi ve usta bir kanun çalgıcısı olmayı hedefleyen bireylere yönelik bir eğitim sürecidir. Bu eğitim, öğrencilere kanunun tekniklerini, müzik teorisini, repertuarı ve performans becerilerini öğretmeyi amaçlar. Kanun eğitimi alan bireyler, enstrümanlarını ustalıklı çalmayı öğrenerek Türk müziğine ve genel olarak müzik dünyasına katkıda bulunma potansiyeline sahip olabilirler. Uzman öğretmenler tarafından sağlanan bu eğitim, öğrencilere müzikal gelişimlerini destekleme ve sanatsal becerilerini ilerletme fırsatı sunar".¹²

2.4. Sirtö

Sirtolar genellikle Türk müziği fasıllarında final eseri olarak sunulsa da, zaman içinde farklı alanlarda önemli bir konum elde etmiştir. Besteci ve icracı tercihlerine göre düzenlenen sirtolar, çeşitli müzik sahnelerinde, albümlerde ve konser-

⁸ Tura, *Türk Müsıkisinin Mes'eleleri*.

⁹ Selçuk Öztürk "Türk Müziği Saz Eğitiminde ve Eğitim-Öğretim Kaynaklarında Yöresel Tavrı Özelliklerinin Kullanılması", *İSTEM/ 88 (2018)*.

¹⁰ Cem Behar, *Aşk Olmayınca Meşk Olmaz Geleneksel Osmanlı Türk Müziğinde Öğretim Ve İntikal*(İstanbul:Yapı Kredi Yayınları, 1998).

¹¹ Yılmaz Kahyaoğlu, *Kanun Sazı Öğretiminde Klasik Türk Müziği Saz Eseri Formlarının Fonksiyonlarının İncelenmesi*(Malatya: İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, 2011)

¹² Volkan Gidiş, Hanefi Özbek "Kanun Ve Bazı Sazlara Ait Metotların Karşılaştırılmalı Analizi", *Asos Journal/83 (2018)*

lerde yer bulmuştur. Ayrıca, sirtolar artık sadece Türk müziğiyle sınırlı kalmayıp Batı müziğinde de birçok enstrümanın teknik yapısına uygun bir şekilde düzenlenmektedir.¹³

Sirtoların müzikal özellikleri, biçimleri ve icra edilişleri ile ilgili birçok görüş bulunmaktadır. Öztuna (1970), sirtoların daha çok nim sofyan usulünde bestelendiğini belirtmiştir.¹⁴ Karadeniz (1983), sirtoların dört haneli olarak bestelendiği ve genellikle ikinci hanenin teslim işleviyle kullanıldığını belirtmiştir.¹⁵ Yahya Kaçar (2012), dört haneli sirtoların biçim kurgularını, teslim kısmının konumlandığı aşamalara göre şematik olarak çeşitlendirerek açıklamıştır.¹⁶

2.5. Longa

Türk Dil Kurumunun tanımına göre "longa" Türk müziğinde yörük özellik taşıyan bir oyun havası olarak nitelendirilmektedir. Longa, müzikal yapısı ve ritmik özellikleriyle Türk kültürünün müziğine özgü bir tür olarak bilinir. Aynı zamanda, kelimenin kökeni Romanya'ya kadar uzanmasına rağmen, Türk müziğinde özgün bir yer edinmiş olması da dikkate değerdir. Bu, müziğin kültürler arası etkileşimini ve zenginleşmesini yansıtan önemli bir örnek olarak görülebilir.¹⁷

Türk sanat müziği geleneğinde üç bölümlü yapısı ve üç dizeye sahip olması, longanın belirli bir formu olduğunu gösterir. "Nim sofyan" usulünde icra edilmesi, ritmik özelliklerini belirtir ve bu usuldeki darbelerle uyumlu bir yapıya sahip olduğunu gösterir. Ayrıca, longanın küçük ölçekli bir yapıya sahip olması, genellikle çalgılarla icra edildiğini ve müziğin incelikli bir şekilde işlendiğini gösterir.¹⁸

Longa türü tipik olarak allegro tempo ile tanımlanmış ve genellikle 4, bazen de 3 haneli olarak kabul edilmektedir. Longanın icrasında belirgin özellikler vurgulanmaktadır. Bir eserin belirli bir bölümünde diğer sazların usullü dem figürü çaldığı sırada solo bir saz tarafından icra edilen ara taksim, longanın karakteristik bir özelliği olduğu belirtilir. Ara taksim tamamlandıktan sonra tekrar başa dönülmesi ve genellikle daha yavaş, yörük bir tempoda icra edilmesi, longa türü icrasında tempo değişikliklerinin ve çeşitli dinamiklerin sıklıkla görüldüğünü gösterir. Bu da longanın müzikal derinliğini ve çeşitliliğini artırarak icra edenler ve dinleyenler arasında etkileyici bir deneyim yaratmasına katkıda bulunur.¹⁹

2.6. Göksel Baktagir

Göksel Baktagir, 1966 yılında Kırklareli'nde müzisyen bir babanın oğlu olarak dünyaya gelmiştir. Babası Muzaffer Baktagir de kendisi gibi Türk müziğine gö-

¹³ Onur Akdoğu, *Türk Müziğinde Türler Ve Biçimler* (İzmir: Ege Üniversitesi Basımevi, 1996), 311.

¹⁴ Yılmaz Öztuna, *Türk Musikisi Ansiklopedisi* (Milli Eğitim Basımevi, 1970), 365.

¹⁵ Ekrem Karadeniz, *Türk Musikisinin Nazariye Ve Esasları* (Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 1983), 160.

¹⁶ Gülçin Yahya Kaçar, *Türk Müsiki Üzerine Görüşler: Analiz Ve Yorumlar* (Maya Akademi, 2012).

¹⁷ Öztuna, *Türk Musikisi Ansiklopedisi*, 244.

¹⁸ Muattar Demet Doğruöz, "Süreç Ekseninde Bir Tür Araştırması: Türk Sanat Müziği Geleneğinde Longalar", *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 47 (2021), 220.

¹⁹ Akdoğu, *Türk Müziğinde Türler Ve Biçimler*, 314.

nül vermiş bir sanatçıdır. Göksel Baktagir, babası sayesinde küçük yaşta müzikle tanışmıştır. Aldığı eğitimler neticesinde 1983 yılında İstanbul Teknik Üniversitesi Türk Musikisi Konservatuvarına giriş yapmıştır. Baktagir aynı yıl Kültür Bakanlığı İstanbul Devlet Türk Müziği Topluluğu'na katılmış ve Necdet Yaşar ile tanışmıştır. Baktagir bir yazısında “Benim 3 babam var. Birincisi varlık sebebim, ilk hocam Mu-zaffer Baktagir'dir. İkincisi sanat hayatımın dönüm noktası, büyük üstad Necdet Yaşar'dır” demiştir.²⁰

Baktagir'in çalışmaları sayesinde ülkemizde kanun sazına olan ilgi, eğilim ve yatkınlık artış göstermektedir. Sadece kanun sazının gelişiminde değil, geliştirdiği çeşitli projeleriyle Türk müziğini modern müzikle harmanlamış ve bir ekol oluşturmuştur. Sözlü ve enstrümantal olmak üzere toplamda 400 eser bestelemiş ve bu eserlerinin çoğu TRT repertuvarına alınmıştır.

Kariyeri boyunca birçok ödül kazanan Göksel Baktagir, aynı zamanda öğretim görevlisi olarak hizmet vermiş ve eserlerinin yer aldığı nota kitapları yayımlamıştır. Baktagir aynı zamanda 1984'ten bu yana kanun icrasında özellikle “sol el” için geliştirdiği teknik üzerine çalışmalarını sürdürmektedir. Baktagir 2019 yılında gerçekleştirdiği röportajında kanun sazı ve eğitimiyle ilgili şunları söylemektedir:

“Kanun, Türk musikisinde zengin ses sahası ve ritmik özelliğiyle bizim müziğimizde prima bir sazdır. Dolayısıyla bu enstrümanın temel eğitim aracı olarak kullanılması önemlidir. Birebir bizim makamlarımızın öğrenilmesinde çok güzel bir eğitim aracıdır. Bunu çok fazla önemseydiğim için son yıllarımı miniklerimizle ilgili çalışmalara ayırdım. Onların müzik yaşantılarının başlarken kanunun da bir eğitim aracı olmasını arzuladım. Bunun bir gereklilik olduğunu düşünüyorum. Kanun gibi önemli bir enstrümanla başlamaları bizim kendi kültürümüzün daha iyi anlaşılmasını sağlayacaktır. O yüzden bu projeyi yapıyorum. Aynı zamanda çocuklar için kendi boyutlarına uygun kanun tasarlatıyorum. Şu anda “Mini Kanun Metodu” üzerinde çalışıyorum. 8 yaşından başlayıp 14 yaşına kadar olan çocuklar için boyutları ve mandalları küçültüyoruz. Bu sayede çocuklar sayede kendi boyutlarında bir kanun ile eğitime başlamış olacaklar. Bunun için birtakım arge çalışmaları yaptık. Tabi hayalimde olan şey devletimizin desteği ile Millî Eğitim'e bağlı okullarımızın müzik sınıflarını da referans sınıf olarak katabilmektir”²¹

3. Yöntem

Bu araştırma, çalgı eğitiminde kullanılan Göksel Baktagir'e ait sirtö ve longaların analizinin incelenmesi açısından var olan durumu saptamaya yönelik bir çalışma olduğu için nitel araştırma yöntemlerinden tarama modellen bir araştırmadır. Araştırmada, konu ile ilgili bilgilere ulaşabilmek için nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi kullanılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak do-

²⁰ Mehmet Zeki Giray, *Göksel Baktagir'in Kanun Taksimlerinin Makamsal Analizi* (Malatya: İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, 2023) 44.

²¹ TRT 2, , “Göksel Baktagir İle Hayat Sanat”, *Youtube* (15 Ağustos 2019), 00:19:00- 00:21:00.

küman incelemesi yapıldıktan sonra elde edilen bulgular etrafında içerik analizi yöntemiyle veri analizi oluşturulmuştur.

Araştırmayı oluşturan problemler doğrultusunda Göksel Baktagir'e ait olan 10 sirto ve 7 longanın asıl notalarına ulaşılmıştır. Bu eserlerin Baktagir icrasına göre ses ve video kayıtları incelenmiştir. Referans ses ve video kayıtlarıyla, orijinal notalar karşılaştırılarak analizler yapılmış ve etüt önerileri ile desteklenmiştir.

4. Bulgular Ve Yorumlar

Bu bölümde Göksel Baktagir'e ait 10 sirto ve 7 longanın icra, makam-seyir ve form analizi yapılmıştır.

4.1. Suzinak Sirto

Suzinak makamı, yerinde Rast beşlisine, Nevada Hicaz dörtlüsünün eklenmesiyle oluşmaktadır. Suzinak makamı asma kararların fazla olduğu bir makamdır.²²

Göksel Baktagir'in bestelediği Suzinak sirto Rast beşlisi ile Neva perdesinden seyre başlanılmıştır. 7. ölçüye kadar Rast beşlisinde dolaşıldıktan sonra 7. ölçüde Hicaz dörtlüsüne geçiş yapıp yine Rast beşlisinden yola çıkılarak karara gelmiştir. 9 ve 10. ölçülerden başlanılarak ikinci dolabın sonuna kadar çârgâh beşlisini gösterilmiş ve çârgâh perdesinde asma kalış yapılmıştır. 15. ölçüden başlayarak 18. ölçüye kadar yine makam içerisinde gezintiler yaptıktan sonra çârgâh perdesinde asma kalış yapmıştır. 19. ölçüden 22. ölçüye kadar Suzinak makamı dizisini çıkıcı-inici şekilde göstererek makamın bütün seslerini duyurarak karara gelmiştir. İki ölçülük final bölümünde ise Hicaz dörtlüsünü göstermiş ve Rast perdesinde bitirmeyip Gerdaniye perdesini kullanarak tiz bir bitiş etkisi yaratmıştır.

Göksel Baktagir'in bestelediği Suzinak sirto, 1996 yılında çıkardığı "Okyanustaki Sesler" adlı albümünde bulunmaktadır. 4/4 lük sofyan usulüyle yazılmış olan eser, 4 bölümden oluşmaktadır ve her bölümde 8 ölçü vardır. 4. bölüme gelindiğinde senyo işareti ile başa dönmekte ve eser baştan tekrar çalınmaktadır. İkinci tekrardan sonra en sona eklenen 2 ölçülük final bölümü ile eser sona ermektedir.

Göksel Baktagir'in icra ettiği Suzinak sirtonun, Youtube Music ve Amazon Music platformlarında 3 farklı kaydı referans alınarak icra analizi yapılmıştır.²³

Baktagir bu eserde elleri aynı anda ve olabildiğince seri kullanabilme tekniğine yoğunlaşmıştır. Art arda gelen üçlemeler esnasında bileğinin konumunu çarpaz bir pozisyona getirmiş, üç notayı arka arkaya sürttürerek çektirme tekniğini kullanmıştır. Bu teknik esnasında sağ ve sol elini mızrap ile tel arasında oldukça kuvvetli şekilde konumlandırılmış, bu sayede ellerin çektirme yapacak olan ses üze-

²² Zeki Yılmaz, *Türk Müsîkî Dersleri* (İstanbul: Çağlar Müsîkî Yayınları, 2010), 107.

²³ Göksel Baktagir Official "Göksel Baktagir-Suzinak Sirto", *Youtube* (2 Ocak 2018), 00:00:01- 00:03:10. Göksel Baktagir Official "Göksel Baktagir-Suzinak Sirto", *Youtube* (14 Şubat 2017), 00:00:01- 00:03:07. Göksel Baktagir Official "Göksel Baktagir-Suzinak Sirto", *Youtube* (4 Nisan 2017), 00:00:01- 00:02:44.

rinden kalkmamasını sağlamıştır. Ellerin pozisyonunun doğru konumlandırılması duyum olarak açık ve yumuşak bir ton elde etmesini sağlamıştır. Çektirme tekniğinin geliştirilmesi için Göksel Baktagir'in Youtube Music platformu üzerinden yayınladığı Kanun Atölyesi'ndeki "Kalıp Çalışmalar" bölümünün incelenmesi önerilebilir.²⁴

Tablo 1. Suzinak Sirto Form Analizi

	A	B	C	D	BİTİŞ
CÜMLE	a	b	c	d	e
ÖLÇÜ SAYISI	4	4	4	4	4

Eserde, A, B, C ve D olmak üzere dört ana bölüm bulunmaktadır ve her biri 4 ölçüden oluşmaktadır. 4 ölçülük final bölümü ile eser son bulmaktadır. Eserdeki tüm cümlelerin aynı ölçü sayısına sahip olduğu belirlenmiştir.

4.2. Nihavend Sirto

Nihavend makamı, Buselik beşlisine Nevada Kürdi ve Hicaz dörtlüsünün eklenmesiyle oluşmaktadır.²⁵

Göksel Baktagir'in icra ettiği Nihavend sirto, Neva üzerinden seyre başlayıp Buselik beşlisini gösterdikten sonra pest tarafa doğru genişleyerek başlamaktadır. 1. dolapta Neva perdesi üzerinde asma kalış yapıp başa dönmekte, 2. dolapta da karar sesine ulaşmaktadır. 8. ölçüde Nevada Hicaz dörtlüsünü göstermiş, 13. ölçüye geldiğinde yine Neva perdesinde asma kalış gerçekleştirmiştir. 14 ve 15. ölçülerde Dügâh perdesinde Kürdi dörtlüsünü göstererek asma kalış gerçekleştirmiştir.

Göksel Baktagir'in 1998 yılının Ocak ayında bestelediği Nihavend Sirto, 1998 yılında çıkardığı "Okyanustaki Sesler 2/ Cananım " adlı albümünde yer almaktadır. 4/4 lük sofyan usulüyle yazılmış olan eser, 3 bölümden oluşmaktadır. Her bölüm ise 8 ölçüden oluşmaktadır. Sona gelindiğinde senyo işareti ile başa dönmekte ve eser baştan tekrar çalınmaktadır. İkinci tekrardan sonra en sona eklenen 2 ölçülük final bölümü ile eser sona ermektedir.

Göksel Baktagir'in icra ettiği nihavend sirtonun Youtube Music ve Spotify platformlarında 2 farklı kaydı referans alınarak icra analizi yapılmıştır.²⁶

Baktagir, incelenen kayıtlarda telleri kapatarak çalmıştır. Bu çalım seslerin dağılmadan ve birbirini bastırmadan tane tane duyulabilmesini sağlamaktadır. Baktagir'in telleri kapatarak çalmasının sebebi kanun içerisinde bütün seslerin dağılmasını engellemek ve sadece duyurulmak istenen seslerin netleştirilmesini sağlamak olduğu düşünülmektedir. İcracı eserde mızrapsız çalım gerçeğiştirmiştir. Kanunu mızrabın olmadığı parmaklarıyla arp şeklide çalarak daha sakin bir

²⁴ Göksel Baktagir "Kanun Atölyesi, Nihavend Dizisinde Kalıp Çalışmalar", *Youtube* (12 Şubat 2022), 00:00:01- 00:02:57.

²⁵ Yılmaz, *Türk Müsıkfı Dersleri*, 133.

²⁶ Göksel Baktagir Official "Nihavend Sirto", *Youtube* (4 Nisan 2017), 00:00:01- 00:02:39. Göksel Baktagir Official "Nihavend Sirto", *Youtube* (16 Mayıs 2019), 00:00:01- 00:03:03.

duyum yakalamaya çalışmak istediği düşünülmektedir. Parmakla çalım tekniğini geliştirmek için Göksel Baktagir'in "Kanun Günlükleri Etütler Albümü" kitabındaki "Hicaz Parmak Etüt" çalışması önerilmektedir.

Tablo 2. *Nihavend Sirto Form Analizi*

	A	B	A¹	BİTİŞ
CÜMLE	a	b	c	d
ÖLÇÜ SAYISI	4	4	4	4

Üç bölümden oluşan eserde 4 ölçüden oluşan A ve B bölümünden sonra A bölümüne benzeyen fakat bazı farklılıklar içeren 4 ölçülük A¹ bölümü yer almaktadır. 4 ölçülük final bölümü ile eser son bulmaktadır. Eserdeki tüm cümlelerin aynı ölçü sayısına sahip olduğu belirlenmiştir.

4.3. Hicaz Sirto

Hicaz makamı, yerinde Hicaz dörtlüsüne, Nevada Rast beşlisinin eklenmesiyle oluşmaktadır.²⁷

Göksel Baktagir'in bestelediği Hicaz Sirto, Hüseyini perdesi civarından seyre başlayıp, inici şekilde devam etmiştir. 5. ölçü yerinde Hicaz dörtlüsü ile başlamış, 8. ölçüde ise Neva perdesi üzerinde asma kalış yapmıştır. 13 ve 14. ölçülerde Nevada Rast beşlisi etrafında seyir yapılmıştır. 15 ve 16. ölçülerde ise Neva perdesi üzerinde Basit Suzinak dizisi gösterilmiş, Muhayyer perdesi üzerinde Buselik dörtlüsünün gösterilmesi ile Muhayyer perdesinde asma kalış yapılmıştır. Son iki ölçülük final bölümde Tiz Buselik perdesinden karar perdesine kadar gelinerek Hicaz makamı dizisi gösterilip Dügâh perdesinde karar edilmiştir.

Hicaz Sirto, Göksel Baktagir'in 2001 yılında çıkardığı "Cafe İstanbul: Sirtolar ve Longalar" albümünde yer almaktadır. 4/4 lük sofyan usulüyle yazılmış olan eser, 4 bölümden oluşmaktadır. 1. Bölüm olan A bölümü ilk başta ve eserin en sonunda olmak üzere 2 kez yer almaktadır. Tekrarları ile çalındığında her bölüm 8 ölçüden oluşmaktadır. 4. bölüme gelindiğinde senyo işareti ile başa dönülmekte ve eser baştan tekrar çalınmaktadır. İkinci tekrardan sonra en sona eklenen 2 ölçülük final bölümü ile eser sona ermektedir.

Göksel Baktagir'in icra ettiği hicaz sirtonun Youtube Music platformunda 2 farklı kaydı referans alınarak analiz edilmiştir.²⁸

Baktagir eser içerisinde yer alan uzun vuruşlarda veya sus işaretlerinde süreyi dolduracak süslemeler yapmıştır. Bu süslemeleri yaparken arpej tekniğini kullanmıştır. Yaptığı süslemelerin sade olmasına özen göstermiş ve süslemelerin asıl melodinin önüne geçmemesine dikkat etmiştir. Aynı zamanda aksak notaların ol-

²⁷ Yılmaz, *Türk Müsıkîsi Dersleri*, 90.

²⁸ Kalan Müzik "Cafe İstanbul Ve Göksel Baktagir-Hicaz Sirto (Akdeniz)", *Youtube* (5 Ocak 2016), 00:00:01- 00:06:06. Göksel Baktagir Official "Göksel Baktagir-Yurdal Tokcan-Serkan Çağrı-Akdeniz", *Youtube* (24 Şubat 2017), 00:00:01- 00:01:17.

duğu yerlere çarpmalar eklemiştir. Baktagir yine uzun notaları doldurmak için bilekten tremolo tekniğini kullanmıştır. Bu eserde Baktagir'in parmaktan yapılan tremolo tekniği yerine bilekten yapılan tremolo tekniğini kullanmasının sebebinin, ezgiyi daha güçlü duyurmak istemesi olduğu söylenebilir. Bilekten ve parmaktan yapılan tremolo tekniğinin geliştirilmesi için Halil Karaduman'ın "Kanun Metodu" kitabındaki tremolo ve senkoplu tremolo çalışması önerilmektedir.

Tablo 3. *Hicaz Sirto Form Analizi*

	A	B	C	A	BİTİŞ
CÜMLE	a	b	c	d	a
ÖLÇÜ SAYISI	4	4	4	4	4

Üç bölümden oluşan eserde 4 ölçüden oluşan A, B ve C bölümlerinden sonra tekrar A bölümü yer almaktadır. 4 ölçümlük final bölümü ile eser son bulmaktadır. Eserdeki tüm cümlelerin aynı ölçü sayısına sahip olduğu belirlenmiştir.

4.4. Sultaniyegâh Sirto

Sultaniyegâh makamı, Buselik makamı dizisinin, Yegâh perdesi üzerine götürülmesiyle elde edilir.²⁹

Göksel Baktagir'in bestelediği Sultaniyegâh sirto, Dügâh perdesi üzerinde Hicaz dörtlüsünün gösterilmesi ile başlamaktadır. 8. ölçüye kadar bu şekilde ilerledikten sonra Neva perdesi üzerinde kalış yapılmıştır. 9. ölçüden 13. ölçüye kadar Nevada Buselikli genişleme yapılmıştır. 14 ve 15. ölçülerde Kürdi dizisi gösterilmiş, son ölçü ise Dügâh perdesine Hicaz dörtlüsünün eklenmesiyle bitirilmiştir. 17 ve 29. ölçüler arasında Kürdi dörtlüsü gösterilmiştir. 30. ölçüye gelindiğinde Yegâhta Buselik beşlisi ile bitirilmiştir. 31 ve 37. ölçüler arası Sultaniyegâh makamı çevresinde dolanılmış ve 38. ölçüde yine Dügâhta Hicaz dörtlüsü ile bitirilmiştir.

Sultaniyegâh Sirto, Göksel Baktagir'in 1998 yılında çıkardığı "Günlük" adlı albümünde yer almaktadır. 4/4 lük sofyan usulüyle yazılmış olan eser, 3 bölümden oluşmaktadır. 1. bölüm olan A bölümü ilk başta ve eserin en sonunda olmak üzere 2 kez yer almaktadır. 2. bölüm olan B bölümü A bölümü ile benzer ölçü sayılarına sahiptir. C bölümü ise diğer bölümlerden farklı ölçü yapısına ve cümlesine sahiptir. Sona eklenen 2 ölçümlük final bölümü ile eser sona ermektedir.

Göksel Baktagir'in icra ettiği sultaniyegâh sirtonun Youtube Music, Spotify, Apple Music platformlarında bulunan 2 farklı kaydı analiz edilmiştir.³⁰

İcracı eserin introsunda arpej tekniğini kullanmıştır. Bu teknikte önemli olan parmaklarla yapılan arpejlerin sürelerinin eşit olmasıdır. Parmakların aynı zaman ve aynı şiddette çalması önemlidir. Bu da sürekli olarak parmak egzersizi

²⁹ Yılmaz, *Türk Müsıkışı Dersleri*, 131.

³⁰Göksel Baktagir Official "Göksel Baktagir- Sultaniyegâh Sirto",*Youtube* (11 Mayıs 2019), 00:00:01-00:03:03. Yenikapı Müzik "Göksel Baktagir- Sultaniyegâh Sirto-Official Video",*Youtube* (30 Mart 2015), 00:00:01- 00:03:03.

gerektirmektedir. Arpej çalışmaları için Göksel Baktagir'in Youtube Music üzerinden yayınlamış olduğu "Kanun Günlükleri Etütler Albümü"ndeki "Çârgâh Arpej 1 ve 2" yi dinlemesi tavsiye edilmektedir. Ayrıca yazılı olarak da Ömer Özden'in "Kanun için Arpej ve Akor Uygulamaları" kitabının gözden geçirilmesi önerilmektedir.

Tablo 4. Sultaniyegâh Makamı Form Analizi

	A		B		C					A ¹		BİTİŞ
CÜMLE	a	b	c	d	e	f	f ¹	f	f ²	a	b	b motifi üzerinde
ÖLÇÜ SAYISI	4	4	4	4	6	4	4	4	4	4	4	4

Üç bölümden oluşan eserde 8 ölçülük A ve B bölümü, 22 ölçülük C bölümü, A bölümü ile benzerlik gösteren 8 ölçülük A¹ bölümü yer almaktadır. Eser sonunda yer alan 4 ölçülük b motifi üzerinde bitiş bölümü ile eser tamamlanmaktadır. Eserdeki bir bölüm dışında tüm cümlelerin aynı ölçü sayısına sahip olduğu belirlenmiştir.

4.5. Müstear Sirto (Pürtelâş)

Segâh perdesi üzerinde kurulmuş olan müstear makamı, Segâh makamının seyrine zaman zaman bir Müstear dörtlü veya beşlisinin katılmasından ibarettir.³¹

Göksel Baktagir'in bestelediği Müstear sirtonun introsu, yerinde Segâh beşlisi ile başlamış ve Nevada Uşak dörtlüsünün eklenmesiyle bitmiştir. 6. ölçüden 21. ölçüye kadar Nevada Uşak dörtlüsü gösterilmiştir. 22. ölçüde Müstear dizisi gösterilip 23. ölçüde tekrar Nevada Uşak dörtlüsü yapılmıştır.

Müstear Sirto (Pürtelâş), Göksel Baktagir'in 2007 yılında çıkardığı "Furtuna" albümünde yer almıştır. 4/4 lük sofyan usulüyle yazılmış olan eser, 3 bölümden oluşmaktadır. Bölümlerdeki ölçü sayıları farklılık göstermektedir. Sona eklenen 2 ölçülük final bölümü ile eser sona ermektedir.

Göksel Baktagir'in icra ettiği Müstear sirtonun Youtube Music platformunda 1 kaydı referans alınarak analiz edilmiştir.³²

Bu eserde Baktagir, tavırdan çok eserin hızlı seslendirilmesi üzerinde durulmuştur. Oldukça hızlı icra edilen bu eserde Baktagir, yoğun olarak çektirme tekniğini kullanmıştır. Baktagir, eserin icrasında normal mızrap vuruşu ve çektirme tekniği arasında farklılık olmamasına özen gösterdiği düşünülmektedir. Çünkü Baktagir'in normal mızrap vuruşuyla, çektirme tekniğini kullanırken ortaya çıkardığı tını neredeyse ayırt edilemeyecek düzeydedir. Baktagir bu tekniği "Mızrabı aşağı veya yukarı çekerek yapılan ve halk dilinde çektirme mızrap diye adlandırılan teknik, yalnızca uygun şekilde kullanıldığında yarar sağlar. Ancak, müzikal ifadenin özünde her notanın bireysel olarak çalınması yatar ve bu yüzden, her nota-

³¹ Yılmaz, *Türk Müsıkîsi Dersleri*, 212.

³²Yenikapı Müzik "Göksel Baktagir- Müstear Sirto Pürtelâş- Official Video", *Youtube* (3 Şubat 2015), 00:00:01- 00:01:29.

nın kendine has bir vuruşla icra edilmesi büyük bir öneme sahiptir” şeklinde ifade etmiştir.³³

Bu çalışmaların geliştirilmesi için Ayşegül Kostak Toksoy’un “Kanunda Süsleme ve Modern Çalış Teknikleri İçin Alıştırma ve Etütler” kitabındaki egzersizlere çalışılması önerilmektedir. Aynı zamanda Dr. Emre ERDOĞAN’IN “Kanun İcracılığında Çektirme Tekniği Ve Kullanımına Yönelik Bir Çalışma” adlı makalenin incelenmesi tavsiye edilmektedir.³⁴

Tablo 5. Müstear Sirto (Pürtelâş) Form Analizi

	GİRİŞ		A				B			C		BİTİŞ
CÜMLE	a	b	c	d	c	d ¹	e	f	g	h	h ¹	
ÖLÇÜ SAYISI	4	4	4	4	4	4	6	6	4	5	2	2

Üç bölümden oluşan eserde 8 ölçüden oluşan giriş, 20 ölçüden oluşan A bölümü, 16 ölçüden oluşan B bölümü ve 7 ölçüden oluşan C bölümü yer almaktadır. 2 ölçülük bitiş bölümü ile eser son bulmaktadır. Eserdeki cümlelerin farklı ölçü sayısına sahip olduğu belirlenmiştir.

4.6. Sabâ Sirto

Sabâ makamının dizisi, Çârgâh perdesindeki Zirgüleli Hicaz dizisine yerinde yani Dügâh perdesindeki Sabâ dörtlüsünün eklenmesinden meydana gelmiştir.³⁵

Göksel Baktagir’in bestelediği Sabâ sirto, Sabâ makamı dizisinden seyre başlamıştır. 15. ölçüde Çârgâhta Nikriz beşlisi gösterildikten sonra 16. ölçüde tekrar Sabâ makamına geçiş yapılmıştır. 29. ölçüye gelindiğinde Çârgâhta Nikriz beşlisi gösterilmiş ve bitiş Sabâ makamı dizisi üzerinden gerçekleştirilmiştir.

Sabâ Sirto, Göksel Baktagir’in 2001 yılında çıkardığı “Cafe İstanbul: Sirtolar ve Longalar” albümünde yer almıştır. 2/4 lük nim sofyan usulüyle yazılmış olan eser, 4 bölümden oluşmaktadır. Eserin başında 4 ölçülük giriş bölümü bulunmaktadır. Bölümlerdeki ölçü sayıları farklılık göstermektedir. Sona eklenen 4 ölçülük bitiş bölümü ile eser sona ermektedir.

Göksel Baktagir’in icra ettiği Sabâ sirtonun Youtube Music platformunda bulunan 1 kaydı analiz edilmiştir.³⁶

Sabâ sirtonun, Baktagir’in diğer eserleriyle karşılaştırıldığında daha yavaş ve sakin bir çalıma sahip olduğu görülmüştür. İcracı Sabâ makamının ağır yapısını nim sofyan usulü ile birleştirmiş, ortaya da tekniğin fazla kullanılmadığı bir sirto çıkmıştır. Burada amaç makamın özelliklerini dinleyiciye hissettirmektir. Baktagir,

³³ Berker Teoman, *Kanun İcra Teknikleri* (İstanbul: İstanbul Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2012), 68.

³⁴ Emre Erdoğan, “ Kanun İcracılığında Çektirme Tekniği Ve Kullanımına Yönelik Bir Çalışma”, *Uluslararası Anadolu Sosyal Bilimler Dergisi* 6/3 (Ağustos 2022).

³⁵ Yılmaz, *Türk Müsıkfı Dersleri*, 189.

³⁶ Kalan Müzik “Cafe İstanbul ve Göksel Baktagir- Saba Sirto”, *Youtube* (5 Ocak 2016), 00:00:01-00:06:11.

eserin 8. ölçüsünde bulunan uzun notaları doldurmak adına küçük melodiler eklemiştir. Bu melodileri tekrar kısımlarında yapmaması esere canlılık katmaktadır. Eser içerisinde nadir olarak yapılan çarpmalar, parçanın ana temasını bozmamıştır. Bu tekniği çok sık kullanmamaya çalışmasının sebebi eseri monotonlaştırmak istememesi olduğu düşünülmektedir. Çünkü çarpma tekniği her notada ve her tekrarda kullanıldığı zaman notanın bir ögesi haline gelmekte, karmaşıklık yaratabilmektedir. Ayrıca yine final bölümünde ağırlaşarak eseri bitirmesi sade olan yapısını korumuştur. Makamın duyulması üzerine yoğunlaşan eserin çalınması için Sabâ makamının özelliklerinin incelenmesi ve taksim çalışmaları yapılması önerilmektedir.

Tablo 6. *Sabâ Sirto Form Analizi*

	GİRİŞ	A		B		C		D	BİTİŞ
CÜMLE		a	b	c	d	e	f	g	h
ÖLÇÜ SAYISI	4	4	4	4	4	8	8	6	4

Dört bölümden oluşan eserde 4 ölçüden oluşan giriş, 8 ölçüden oluşan A bölümü, 8 ölçüden oluşan B bölümü, 16 ölçüden oluşan C bölümü ve 6 ölçüden oluşan D bölümü yer almaktadır. 4 ölçümlük final bölümü ile eser son bulmaktadır. Eserdeki cümlelerin farklı ölçü sayısına sahip olduğu belirlenmiştir.

4.7. Acemaşiran Sirto (Yorgo)

Acemaşiran makamı, Çargâh makamı dizisinin Acemaşiran perdesi üzerine göçürülmesiyle elde edilir.³⁷

Eser, iki ölçümlük introsuna Acemaşiranda Çargâh beşlisi ile başlamaktadır. Çargâhta Çargâh dördlüsü ile seyre devam ederek Kürdi perdesinde kalış gerçekleştirmiştir. 13. Ölçüye gelindiğinde Acemde Çargâh beşlisini göstermekte ve Acem perdesinde kalış gerçekleştirmektedir. Eser içerisinde Evcara makamı duyurulmuştur. Eser Sümbüle perdesi ile karar etmektedir.

Göksel Baktagir'in 1999 yılında bestelediği Acemaşiran sirto, 2000 yılında çıkardığı "Okyanustaki Sesler 3 (Hüzün)" albümünde yer almaktadır. Baktagir bu sirtoyu ud virtüözü Yorgo Bacanos'a ithafen bestelemiştir. 2/4 lük nim sofyan usulüyle yazılmış olan eser, 4 bölümden oluşmaktadır. Eserin başında 4 ölçümlük giriş bölümü bulunmaktadır. Bölümlerdeki ölçü sayıları farklılık göstermektedir. Sona eklenen 4 ölçümlük bitiş bölümü ile eser sona ermektedir.

Göksel Baktagir'in icra ettiği acemaşiran sirtonun 1 kaydı incelenmiştir.³⁸ Eser içerisinde kromatik sesler yer almaktadır. Bu kromatik seslerde mandalın tamamen kaldırılması zaman kaybı olacağından Baktagir, yumuşak bir parmak hareketiyle geçici olarak mandalları kaldırmış veya indirmiştir. Baktagir, özellikle

³⁷ Yılmaz, *Türk Müsıkısı Dersleri*, 126.

³⁸ Göksel Baktagir Official "Göksel Baktagir- Acemaşiran Sirto", *Youtube* (16 Haziran 2023), 00:00:01-00:02:02.

kromatik çıkış ve inişler sırasında, sol elin yardımıyla gerçekleştirilen bir mızrap tekniğinden yararlanmıştır. Bu teknik sayesinde, sağ el üzerindeki yük hafifleyerek, performansın hızlanması açısından bir avantaj sağlanmıştır.

Sol el ağırlıklı etütler için Göksel Baktagir'in "Kanun Sazında Sağ Ve Sol El İçin Yazılmış Teknik Geliştirici Etütler Ve Saz Eserleri" isimli yüksek lisans tezinin incelenmesi önerilir.³⁹

Bu eserde Baktagir'in en dikkat çeken hareketi ise sol eliyle telleri süpürge gibi çalmasıdır. Baktagir bu teknikle ilgili "İnici seyirlerde kullanılan bir teknik olan sol el süpürme tekniği, mızrap kullanılmayan sol elin parmaklarıyla tellerin üzerinde hafif hareketler yaparak meydana getirilen tınılardır" şeklinde ifade etmiştir.⁴⁰

İnişli melodilerde kullanılan bir yöntem olarak belirtilen sol el süpürge tekniği, mızrap kullanılmayan sol elin parmaklarıyla tellerin üzerinde hafif ve belirsiz hareketler yaparak meydana getirilen ses niteliklerini ifade eder.

Tablo 7. Acemaşiran Sirtö (Yorgo) Form Analizi

	GİRİŞ	A		B		C	BİTİŞ	
CÜMLE		a	b	c	d	e	e ¹	f
ÖLÇÜ SAYISI	2	4	4	4	4	11	2	2

Üç bölümden oluşan eserde 2 ölçüden oluşan giriş, 8 ölçüden oluşan A ve B bölümü ve 11 ölçüden oluşan C bölümü yer almaktadır. 4 ölçülük final bölümü ile eser son bulmaktadır. Eserdeki cümlelerin farklı ölçü sayısına sahip olduğu belirlenmiştir.

4.8. Kürdilihiczâkâr Sirtö

Kürdilihiczâkâr makamı, Çârgâhta Buselik beşlisine, Rastta Kürdi dördtlüsünün eklenmesiyle oluşmaktadır.⁴¹

Göksel Baktagir'in bestelediği Kürdilihiczâkâr sirtoda, baştan sona üçlemelerin yoğun olarak kullanıldığı bölümlerde, ezgisel olarak Neva perdesi üzerindeki Nevada Uşşak ve Karcıgar dizisi, Çârgâh perdesi üzerinde de Rast ve Basit Suzinak dizileri göze çarpmaktadır. Eser Nevada Uşşak dördtlüsü ile başlamıştır. 2. ölçünün ortalarına gelindiğinde gerdaniyede Hicaz beşlisi gösterilmiştir. 5 ve 8. ölçüler itibarıyla kürdilihiczâkâr makamının dizileri içerisinde yer alan Çârgâhta Buselik beşlisi ve Rastta Kürdi dördtlüsü gösterilerek bitirilmiştir.

Göksel Baktagir'in 1998 yılında bestelediği Kürdilihiczâkâr sirtö, 1999 yılında çıkardığı "Okyanustaki Sesler 2" albümünde yer almaktadır. 4/4 lük sofyan usulüyle yazılmış olan eser, 6 bölümden oluşmaktadır.

³⁹ Göksel Baktagir, *Kanun Sazında Sağ Ve Sol El İçin Yazılmış Teknik Geliştirici Etütler Ve Saz Eserleri* (İstanbul: İstanbul Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, 2014).

⁴⁰ Yılmaz Kahyaoğlu, "Kanun sazı öğretiminde kullanılan belli başlı çalış teknikleri", İnönü Üniversitesi Kültür Ve Sanat Dergisi 3/2 (2017), 95.

⁴¹ Yılmaz, *Türk Müsîkîsi Dersleri*, 138.

Göksel Baktagir'in icra ettiği kürdilihicazkâr sirtonun Youtube Music ve Apple Music platformlarında 2 farklı kaydı referans alınarak analiz edilmiştir.⁴² Baktagir'in bu eserinde üçlemelerin yoğun olduğu görünmektedir. Özellikle 5. ölçü ve devamında bulunan üçlemelerdeki mandal değişiklikleri esnasında sağ elinde çektirme tekniğini yoğun olarak kullanmıştır. Baktagir'in eserlerinde sıklıkla gördüğümüz, icra esnasında hız kaybetmemek adına yaptığı bu teknik sağ ve sol eli geliştirmede yardımcı olacağı düşünülmektedir.

Tablo 8. *Kürdilihicazkâr Makamı Form Analizi*

	A	B	C	D	E	F	C	BİTİŞ	
CÜMLE	a	b	c	d	e	f	c	b ¹	g
ÖLÇÜ SAYISI	4	4	4	6	4	4	4	2	2

Altı bölümden oluşan eserde 4 ölçüden oluşan A, B, E ve F bölümü, 6 ölçüden oluşan D bölümü ve tekrar 4 ölçüden oluşan C bölümü yer almaktadır. 4 ölçü-lük final bölümü ile eser son bulmaktadır. Eserde yer alan D bölümü hariç, cümlelerin aynı ölçü sayısına sahip olduğu belirlenmiştir.

4.9. Rast Sirto

Dizisi Rast perdesi üzerinde, yani yerindeki bir Rast beşlisine güçlü Neva perdesi üzerinde bir Rast dörtlüsünün eklenmesiyle oluşmuştur.⁴³

Göksel Baktagir'in bestelediği Rast sirtoda, 1,2 ve 3.ölçülerde nevada Buse-lik dörtlüsü gösterilmiş, 4.ölçüye geçildiğinde yerinde Rast beşlisi kullanılmıştır. 11.ölçüye kadar Rast makamı üzerinde seyretmiş, 12.ölçüye geldiğinde Yegâhta rast ile bitirilmiştir. Eserin tamamına bakıldığında makam geçiklerine rastlanmamıştır.

Göksel Baktagir'in 1998 yılında bestelediği Rast sirto, 2001 yılında çıkardığı "Cafe İstanbul: Sirtolar ve Longalar" adlı müzik albümünde yer almaktadır. 4/4 lük sofyan usulü ile yazılmış olan eser, 4 bölümden oluşmaktadır.

Göksel Baktagir'in icra ettiği Rast sirtonun, Youtube Music platformunda 1 kaydı referans alınarak analiz edilmiştir.⁴⁴ Baktagir, eseri icra ederken notaya bağlı kalmış sadece bazı noktalarda teknik açıdan değişiklikler yapmıştır. Örneğin eserin 8 ve 21. ölçüsünde yer alan kromatik seslerdeki mandal değişiminde, ezgiyi sağ ele verip sol el ile mandal değişikliği yapması gerekmektedir. Ama Baktagir mandalı sol elinin baş parmağıyla tutarken yine sol elin mızraplı parmağıyla çalmaya devam etmiştir. Baktagir'in yaptığı bu tekniği Halil Karaduman Kanun Metodu'nda uygulamış, CD kayıtlarıyla kanun üzerinde nasıl yapılması gerektiğini anlatmıştır. Ayrıca Youtube platformunda "Kanun Metodu- Halil Karaduman- 48" başlığı ile

⁴² Göksel Baktagir Official "Göksel Baktagir- Kürdilihicazkâr Sirto", *Youtube* (29Haziran 2019), 00:00:01-00:01:53.

⁴³ Yılmaz, *Türk Müsıkısı Dersleri*, 83.

⁴⁴ Tatatahba "Rast Sirto.wmv", *Youtube* (14 Ocak 2010), 00:00:01-00:01:28.

yayınlanmıştır. ⁴⁵

Baktagir eserin 5. ölçüsünde glissando tekniğini kullanmıştır. Baktagir, glissando tekniğini kullanırken Buselik notasına kadar olan bütün sesleri temiz ve aynı tınıyla çalmıştır. Bu tekniği uygulamak her ne kadar kolay gibi gözükse de, bir oktav üzerindeki bütün seslerden aynı tınıyı yakalamak zor olabilmektedir. Glissando tekniğini doğru uygulayabilmek adına Ayşegül Kostak Toksoy'un "Kanun Eğitiminde Teknik Çalışma Ve Süsleme İçeren Etütler" adlı sanatta yeterlilik tezinin incelenmesi önerilir. ⁴⁶

Tablo 9. *Rast Sirto Form Analizi*

	A		B		C		D	
CÜMLE	a	b	c	d	e	f	c	d ¹
ÖLÇÜ SAYISI	2	2	4	4	4	4	4	4

Dört bölümden oluşan eser 4 ölçüden oluşan A bölümü, 8 ölçüden oluşan B, C ve D bölümü ile tamamlanmaktadır. Eserdeki cümlelerin farklı ölçü sayısına sahip olduğu belirlenmiştir.

4.10. Müstear Sirto

Segâh perdesinde karar eden, diğer bir ifadeyle dizisi segâh perdesi üzerinde kurulmuş olan müstear makamının yapısı, segâh makamına bir müstear dörtlü veya beşlisinin katılmasından ibarettir. ⁴⁷

Eser seyre Segâh makamının içerisinde yer alan Kürdi notasını göstererek başlamış daha sonra Müstear dörtlüsünün özelliklerini göstermiştir. Eserin devamında Segâh makamı dizisinin sesleri ile seyir gerçekleştirilmiş ve Segâh perdesi ile karar verilmiştir.

Müstear Sirto, Göksel Baktagir'in 1998 yılında çıkardığı "Okyanustaki Sesler 2/Cananım" albümünde yer almıştır. Sirto formu genellikle nim sofyan ve sofyan usulü ile tercih edilirken, bestecinin bu eseri 8/8 lik müsemmen usulü ile bestelemesi genel sirto biçiminden farklı bir ritmik düzen sağlamaktadır. Eser melodik olarak incelendiğinde sirto formuna uygun özellikler taşımaktadır. Ayrıca eserin ilk bölümünün tekrarlanması, bu kısmın teslim işlevi gördüğünü göstermektedir.

Göksel Baktagir'in icra ettiği Müstear sirtonun, Youtube Music platformunda 1 kaydı referans alınarak analiz edilmiştir. ⁴⁸ Baktagir eserin icrasında ritim eşliğini ön plana çıkartarak müsemmen usulünün hareketli yapısını ortaya çıkarmıştır. Bu özellikleriyle bir oyun havası niteliği taşımaktadır.

Eser içerisinde sıklıkla kullanılan mandal değişiklikleri göze çarpmaktadır. Oyun havası niteliği taşıdığı için eseri oldukça hızlı icra eden Baktagir, mandal de-

⁴⁵ Alfakitap "Kanun Metodu-Halil Karaduman-48", *Youtube* (21 Ocak 2020), 00:00:01-00:08:25.

⁴⁶ Ayşegül Kostak Toksoy, *Kanun eğitiminde teknik çalışma ve süsleme elemanlarını içeren etütler* (İstanbul: İstanbul Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sanatta Yeterlilik Tezi, 2006).

⁴⁷ Yılmaz, *Türk Müsikîsi Dersleri*, 212.

⁴⁸ Göksel Baktagir Official "Müstear Sirto", *Youtube* (4 Nisan 2017), 00:00:01-00:01:30.

ğışiklilerini cızırtı olmadan ve pürüzsüz bir şekilde yapmaktadır. Mandalları indirip kaldırırken cızırtıyı önlemek adına kanunun bakımı aksatılmamalı ve mandal çalışması yapılmalıdır. Bunun için Ayşegül Kostak Toksoy'un "Kanun Eğitiminde Teknik Çalışma Ve Süsleme İçeren Etütler" başlıklı sanatta yeterlilik tezinin, 68 ve 69. sayfasında yer alan Etüt-2 ve Etüt-3 çalışmalarının incelenmesi önerilir.

Eserin form analizinde belirtilen A bölümünde, Baktagir'in çektirme tekniğini kullandığı görülmektedir. Eserin hanesiz yapısından dolayı Baktagir A bölümünü teslim veya nakarat yerine geçecek şekilde çalmaktadır. Bu sebeple icra kaydında çektirme tekniği çoğu yerde duyulmaktadır.

Tablo 10. Müstear Sirto Form Analizi

	A	B	A	C	A	D	E	A	B	A	BİTİŞ
CÜMLE	a	b	a	c	a	d	e	a	b	a	
ÖLÇÜ SAYISI	4	4	4	4	4	4	8	4	4	4	4

Beş bölümden oluşan eserde 4 ölçüden oluşan A,B,A,C,A,D bölümlerinden sonra gelen 8 ölçülük E bölümü ve tekrar 4 ölçüden oluşan A,B ve A bölümü yer almaktadır. 4 ölçülük final bölümü ile eser son bulmaktadır. Eser içerisindeki cümlelerin E bölümü dışında aynı ölçü sayısına sahip olduğu belirlenmiştir.

4.11. Sultaniyegâh Longa (Şenlik)

Sultaniyegâh makamı, Buselik makamı dizisinin, Yegâh perdesi üzerine götürülmesiyle elde edilir.⁴⁹

Göksel Baktagir'in bestelemiş olduğu Sultaniyegâh longa, Buselik yaparak seyre başlamakta daha sonrasında Gerdaniyede Buselik yapmaktadır. 2. dizekte ise Muhayyerde eksik Segâh, 3. dizekte de Gerdaniyede Buselik ve Hüseyinde eksik Segâh yapmaktadır. 4,5,6,7 ve 8.dizekte yerinde Hicaz dizisini kullanarak Nevada Buselikli kalış yapmaktadır. 9.dizekte Acemde Çargâh kalış yapıp devamında yerinde Kürdi yapmaktadır. 11 ve 12.dizekte yerinde Hicaz ve Nevada Buselik yaparak seyre devam etmektedir. 13.dizekte Muhayyerde Segâhlı kalış yaparak 14.dizekte Gerdaniyede Buselik yapmaktadır. Son olarak 15 ve 16.dizekte yerinde Hicaz ve Nevada Buselik yaparak karar etmektedir.

Göksel Baktagir'in 1997 yılında bestelediği bu longa, 1999 yılında çıkardığı "Okyanustaki Sesler 2" albümünde yer almıştır. Bu longa, nim sofyan usulünde olup, toplamda 4 bölüm ve 64 ölçüden oluşmaktadır. Her bölüm 16 ölçüdür. 2.ölçü her bölümden sonra çalınarak saz semaisi formunda yer alan "teslim" bölümü gibi düşünülmüştür. Baktagir, eserin orijinal metronom hızını 120 olarak belirlemiştir.

Göksel Baktagir'in icra ettiği Sultaniyegâh longanın Youtube Music platformunda 1 kaydı referans alınarak analiz edilmiştir.⁵⁰ Göksel Baktagir eserinde alı-

⁴⁹ Yılmaz, *Türk Müsıkîsi Dersleri*, 131.

⁵⁰ Göksel Baktagir Official "Göksel Baktagir- Sultaniyegâh Longa", *Youtube* (27 Haziran 2019), 00:00:01-00:02:25.

sılmışın dışında kalarak, Türk müziği ile Batı müziğini harmanlayarak sıkça kromatik hareketleri kullanmıştır. Göksel Baktagir, özellikle kromatik çıkış ve inişlerde kullanılan bir mızrap tekniği olan Baktagir tekniği ile tanınmaktadır. Bu teknik, sol elin mızrap üzerinde desteklenmesini içerir ve bu sayede sağ elin yükü azaltılarak icra hızı artırılır. Baktagir tekniği, özellikle sol elin aktif bir rol üstlendiği etüt çalışmalarında kullanılmaktadır. Göksel Baktagir'in yüksek lisans tezi olan "Kanun Sazında Sağ Ve Sol El İçin Yazılmış Teknik Geliştirici Etütler Ve Saz Eserleri" adlı tezi, sol el ağırlıklı etütler için önemli bir kaynak olarak önerilmektedir.

Baktagir'e ait bir stil özelliği olan çarpmalı icra tekniği, bestecinin birçok eserinde olduğu gibi bu eserde de bütün onaltılık notalarda görülmektedir. Longalar yapısı gereği hareketli bir forma sahip olduğu için Baktagir'in sade ve düz çalmak yerine çarpmalı icra tekniğini kullandığı düşünülmektedir.

Tablo 11. *Sultaniyegâh Longa (Şenlik) Form Analizi*

	A		B		C		D	
CÜMLE	a	b	c	d	e	f	g	h
ÖLÇÜ SAYISI	8	8	8	8	8	8	8	8

4 bölüm ve 8 cümleden oluşan eser toplamda 64 ölçüden oluşmaktadır. Eser, 16 ölçü A bölümü, 16 ölçü B bölümü, 16 ölçü C bölümü ve 16 ölçü D bölümü bulunmaktadır. Eser içerisinde cümlelerin hepsi aynı ölçü sayısından oluştuğu görülmektedir.

4.12. Nihavend Longa

Nihavend makamı, Buselik makamının Rast perdesi üzerine göçürülmesiyle meydana gelir.⁵¹

Göksel Baktagir'in bestelemiş olduğu Nihavend longa, seyre Neva perdesi üzerinden başlayarak genişleme sesleri olan Buselik beşlisinin seslerini kullanarak tiz seslerde dolaşmaktadır. Yukarıdan aşağıya çeşitli geçkilerle inerek Neva perdesi üzerinde asma kalış göstermektedir. Dizinin orta seslerinde sıkça dolaştıktan sonra, 7.dizekte Nevada Hicaz dörtlüsünü göstererek üstten Buselikli genişleme seslerini kullanmaktadır. 9.dizeğe geldiğinde ise Buselikli seslerle karar perdesine doğru inmektedir. Son dizekte ise yine Buselik beşlisinin sesleri kullanılarak tiz seslerde dolaşarak Gerdaniye perdesinde asma kalış yapmaktadır. Final bölümünde ise Buselik beşlisini gösterdikten sonra karar perdesi olan Rast yerine oktav sesi olan Gerdaniye perdesinde karar vermiştir.

Göksel Baktagir'in 1997 yılında bestelediği bu eser, 1999 yılında çıkardığı 'Okyanustaki Sesler 2' albümünde yer almıştır. Bu eser nim sofyan usulünde olup, 53 ölçüden oluşmaktadır. İlk iki ölçü esere giriş bölümünü oluşturdukları için 1.bölüm 3.ölçüden itibaren başlamaktadır.

Göksel Baktagir'in icra ettiği Nihavend longanın Youtube Music platformun-

⁵¹ Yılmaz, *Türk Müsıkısı Dersleri*, 133.

da 1 kaydı referans alınarak analiz edilmiştir.⁵² Art arda gelen örüntülü bir şekilde devam eden 16'lık notalarda sağ ve sol el koordinasyonu çok önemlidir. Elleri aynı anda kullanabilme tekniği için Baktagir'in "Kanun Sazında Sağ Ve Sol El İçin Yazılmış Teknik Geliştirici Etütler Ve Saz Eserleri" adlı tezi önerilmektedir. Eser içerisinde bulunan arpej dizilimindeki onaltılık notalarda ise Baktagir, mızrap yerine parmaklarını kullandığı görülmektedir. Bunun nedeninin, yumuşak bir duyum elde etmek istediği düşünülebilir.

Tablo 12. *Nihavend Longa Form Analizi*

	GİRİŞ	A		B		C		D		E		
CÜMLE		a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	k
ÖLÇÜ SAYISI	2	4	8	4	4	4	8	4	4	4	4	6

5 bölüm ve 11 ölçüden oluşan eser toplamda 56 ölçüden oluşmaktadır. Eser içerisinde 2 ölçülük giriş kısmı bulunmaktadır. Eser, 12 ölçülük A, 8 ölçülük B, 12 ölçülük C, 8 ölçülük D ve 14 ölçü E bölümünden oluşmaktadır. Eser içerisinde bulunan cümlelerin hepsi farklı ölçü sayısından oluşmaktadır.

4.13. *Hicazkâr Longa (Fayton)*

Hicazkâr makamı, Zırgüleli Hicaz makamı dizisinin Rast perdesi üzerine götürülmesiyle elde edilir.⁵³

Göksel Baktagir'in bestelemiş olduğu Hicazkâr longa, Çargâhta Buselik dörtlüsünü göstererek seyre iz durak civarından başlamıştır. Daha sonra Rastta Hicaz dörtlüsünü kullanmış ve Nevada asma kalış yapmıştır. 5.dizekte Nevada Hicaz dörtlüsünü kullanmış, devamında ise Rastta kalış yapmıştır. Final bölümünde ise Hicazkâr makamı dizisi duyurularak karar sesi olan Rast perdesi yerine oktav sesi Gerdaniye perdesinde karar vermiştir.

Göksel Baktagir'in 1999 yılında bestelediği bu longa, 2000 yılında da çıkardığı "Okyanustaki Sesler Vol.3/ Hüzün" albümünde yer almıştır. Eser nim sofyan usulünde olup toplamda 32 ölçüden oluşmaktadır. Baktagir, eser trafiğini tekrar, coda ve senyö işaretleri belirlemiştir.

Göksel Baktagir'in icra ettiği Hicazkâr longanın Youtube Music platformunda 1 kaydı referans alınarak analiz edilmiştir.⁵⁴ Kromatik ilerleyen seslerde tellere ayrı ayrı vurmak yerine ters mızrap tekniğini kullanarak pratik bir yöntem seçtiği düşünülen Baktagir, bu eserinde de kromatik hareketlere sıkça yer vermektedir. Göksel Baktagir'in bu eserinde çok fazla süslemeye yer vermediği, sade ve düz bir çalım elde etmek istediği düşünülmüştür.

⁵² Göksel Baktagir Official "Nihavend Longa", *Youtube* (4 Nisan 2017), 00:00:01-00:02:18.

⁵³ Yılmaz, *Türk Müsîkîsi Dersleri*, 135.

⁵⁴ Göksel Baktagir Official "Hicazkar Longa", *Youtube* (5 Nisan 2017), 00:00:01-00:02:52.

Tablo 13. Hicazkâr Longa (Fayton) Form Analizi

	A	B	C	D	BİTİŞ
CÜMLE	a	b	c	d	
ÖLÇÜ SAYISI	8	8	8	4	4

4 bölüm ve 4 cümleden oluşan eser toplamda 32 ölçüden oluşmaktadır. 8 ölçü A bölümü, 8 ölçü B bölümü, 8 ölçü C bölümü, 4 ölçü D bölümü ve 4 ölçü bitiş bulunmaktadır. Eser içerisinde d cümlesi ve bitiş hariç diğer cümleler aynı ölçü sayısından oluşmaktadır.

4.14. Sultaniyegâh Longa (Yarış)

Sultaniyegâh makamı, Buselik makamı dizisinin, Yegâh perdesi üzerine götürülmesiyle elde edilir.⁵⁵

Göksel Baktagir'in bestelemiş olduğu Sultaniyegâh longa, Nevada Buselik beşlisi kullanarak tiz durak civarında seyre başlamaktadır. 6.dizekte Neva perdesi üzerinde Hicaz dörtlüsü kullanılarak kalış yapılmıştır. 7,8,9,10 ve 11.dizekte ise Yegâh perdesi üzerinde Buselik beşlisi sesleri kullanılmıştır. Final bölümünde ise Hicaz dörtlüsü kullanılarak Tiz Neva perdesinde karar vermiştir.

Göksel Baktagir'in 2007 yılında çıkan "Furtuna" albümünde yer alan Sultaniyegâh Longa (Yarış) eseri sofyan usulünde olup toplamda 31 ölçüden oluşmaktadır. Baktagir eser trafiğini tekrar ve senyö işaretleri ile belirlemiştir.

Göksel Baktagir'in icra ettiği Sultaniyegâh longanın Youtube Music platformunda 1 kaydı referans alınarak analiz edilmiştir.⁵⁶ Eserin 1.ölçüsünden 7.ölçüsüne kadar devam eden arpejlerde Baktagir, icralarında sıkça rastladığımız şekilde mızrapla yaptığını görmekteyiz. Bu arpejlerin icrası sırasında 3 ve 4. ölçüde orta la (dügâh) ve ince la, (muhayyer) 7. ölçüde ise orta sol (rast) ve ince sol (gerdaniye) notaları arasında tırnak glissando tekniğini uyguladığı görülmektedir. Hafizoğlu, tırnak glisando tekniğini şu sözlerle açıklar: "Bir notadan diğerine geçişi sağlamak için perdeden kayarak; telden tele akıtma işlemidir."⁵⁷

Final bölümüne kadar örüntülü bir şekilde art arda devam eden onaltılık notalarda sağ ve sol el çabukluğu önemlidir. Art arda gelen onaltılık notalarda sağ ve sol elin karışmaması için sağ-sol el ayrımını öğretecek etütlerin yapılması önerilmektedir.

Tablo 14. Sultaniyegâh Longa (Yarış) Form Analizi

	GİRİŞ	A		B	C		A		BİTİŞ
CÜMLE		a	b	c	d	e	a	b	
ÖLÇÜ SAYISI	10	2	2	2	4	4	2	2	3

⁵⁵ Yılmaz, *Türk Müsıkîsi Dersleri*, 131.

⁵⁶ Göksel Baktagir Official "Göksel Baktagir-Şenlik", Youtube (27 Haziran 2019), 00:00:01-00:02:25.

⁵⁷ Özdemir Hafizoğlu, *Kanun Egzersizleri Ve Eğitimi* (Trabzon: Gündüz Ofset Matbaacılık, 2009).

Toplamda 4 bölümden oluşan eser, 10 ölçü giriş, 4 ölçü A bölümü, 2 ölçü B bölümü, 8 ölçü C bölümü, tekrarında yine 4 ölçü A bölümü ve 3 ölçü bitiş bölümü ile tamamlanmaktadır. Eser içerisinde cümlelerin her birinin farklı ölçü sayısından oluştuğu görülmektedir.

4.15. Mahur Longa

Mahur makamı, Çargâh makamı dizisinin Rast perdesi üzerine göçürülmesiyle elde edilir.⁵⁸

Göksel Baktagir'in bestelemiş olduğu Mahur longa, ilk 2 ölçüsünde Rastta Çargâh dizisini göstermektedir. 3.ölçüden 6. ölçüye kadar ise Buselikte Segâh dizisini göstererek tiz seslerde dolaşmaktadır. 7,8 ve 9.ölçülerde Neva perdesinde Çargâh dörtlüsünü göstererek devamında Gerdaniye üzerinde Çargâh beşlisi halinde genişlemektedir. 12,13 ve 14.ölçülerde Dügâh perdesi üzerinde Buselik seslerini göstererek devamında Rastta Çargâh kalış yapmaktadır. 21 ve 25.ölçüler arasında ise Buselikte Zirgüleli Hicaz gösterip, devamında Hüseyinde Buselik yapmaktadır. Gerdaniye ve Rastta Çargâh çeşnisinde dönerek karar sesi olan Rast perdesinde karar vermektedir.

Göksel Baktagir'in 1985 yılında bestelediği bu longa, 2000 yılında çıkardığı "Okyanustaki Sesler Vol 3/ Hüzün" albümünde yer almıştır. Bu longa, sofyan usulünde olup toplamda 37 ölçüden oluşmaktadır.

Göksel Baktagir'in icra ettiği Mahur longanın Youtube Music platformunda 1 kaydı referans alınarak analiz edilmiştir.⁵⁹ Baktagir'in eser içerisinde bulunan üçlemelerde mızrap yerine parmaklarını kullandığı görülmektedir. Bunun nedeninin akıştaki hızı rahat kontrol etmek ya da farklı bir tını elde etmek olduğu düşünülmektedir. İcracının eser içindeki tüm noktalı sekizlik notaları çarpma tekniği ile süsleyerek icra ettiği görülmektedir. Bu durumun ise, üçleme ve noktalı sekizliklerin birlikte ve yoğun olarak kullanıldığı bölümlerde sanki hepsi üçlememiş gibi bir duyuma sebep olduğu görülmektedir. Baktagir'e ait bir stil özelliği olan bu icra tekniği, bestecinin birçok eserinde de karşımıza sıklıkla çıkmaktadır.

Tablo 15. Mahur Longa Form Analizi

	A				B		C		D		BİTİŞ
CÜMLE	a	b	c	d	e	f	g	h	i	j	
ÖLÇÜ SAYISI	2	2	3	4	4	4	4	4	4	4	2

4 bölüm ve 10 cümleden oluşan eser toplamda 37 ölçüden oluşmaktadır. Eser 11 ölçü A bölümü, 8 ölçü B bölümü, 8 ölçü C bölümü, 8 ölçü D bölümü ve 2 ölçü bitişten oluşmaktadır. Eser içerisinde cümlelerin her birinin farklı ölçü sayısından oluştuğu görülmektedir

⁵⁸ Yılmaz, *Türk Müsıkısı Dersleri*, 129.

⁵⁹ Göksel Baktagir Official "Mahur Longa", *Youtube* (5 Nisan 2017), 00:00:01-00:06:08.

4.16. Buselik Longa

Buselik makamı yerinde bir Buselik beşlisine, Hüseyini perdesi üzerinde Kürdi veya Hicaz dörtlüsünün eklenmesiyle meydana gelir.⁶⁰

Göksel Baktagir'in bestelemiş olduğu Buselik longa, yerinde buselik beşlisi kullanılarak başlamıştır. 1.dolapta hüseyinde hicaz dörtlüsü gösterilerek devam edilmiş, 2.dolapta ise yerinde buselik beşlisi kullanılarak karara inilmiştir. Devamında ise Buselik beşlisi seslerinde dolanarak güçlüsü olan hüseyini perdesinde asma kalış göstermektedir.

Göksel Baktagir'in 1992 yılında bestelediği Buselik longa, Baktagir'in hiçbir albümünde yer almamakla birlikte internet üzerinde de hiçbir kaydı bulunmamaktadır. Eser, nim sofyan usulünde bestelenip, toplamda 46 ölçüden oluşmaktadır. Göksel Baktagir, eserin orijinal hızını 64 metronom olarak belirlemiştir. Eserin Göksel Baktagir'e ait kaydı bulunmadığı için icra analizi yapılamamıştır.

Tablo 16. *Buselik Longa Form Analizi*

	A		B		C	
CÜMLE	a	b	c	d	e	f
ÖLÇÜ SAYISI	8	8	8	8	6	8

3 bölüm ve 6 cümleden oluşan eser toplamda 46 ölçüden oluşmaktadır. 16 ölçü A bölümü, 16 ölçü B bölümü, 14 ölçü C bölümü bulunmaktadır. A bölümü a-b, B bölümü c-d, ve C bölümü e-f cümlelerinden oluşmaktadır. C bölümü hariç bütün bölümlerin cümleleri aynı ölçü sayılarından oluştuğu görülmektedir.

4.17. Şehnaz Longa

Şehnaz makamı dizisi, yerinde Hicaz, yerinde Uzzal veya Hümayun dizileri ile Hüseyini perdesindeki Hümayun dizilerinin karışımından meydana gelmiştir.⁶¹

Göksel Baktagir'in bestelemiş olduğu Şehnaz longanın 1.hanesinde Hüseyinde Hümayun dizisi üzerinde Hicaz dörtlüsü kullanılmıştır. 2.hanede inici Hicaz dizisi üzerinde yerinde Hicaz dörtlüsü kullanılmıştır. 3.hanede Muhayyerde Buselik beşlisi ve yerinde Zirgüleli Hicaz dizisi üzerinde Hüseyinde Hicaz dörtlüsü kullanılarak Düğah perdesinde karar vermiştir. Devamında ise Muhayyer perdesinde Buselik beşlisi seslerinde genişleme yaparak tekrar Muhayyer perdesine gelmiştir. Daha sonra Hicaz seslerini göstererek Düğah perdesinde karar vermiştir.

Göksel Baktagir'in hiçbir albümünde yer almayan bu eserin besteleniş tarihi de bilinmemektedir. Toplamda 64 ölçüden oluşan eser, nim sofyan usulü ile bestelenmiştir. Göksel Baktagir eseri, saz semaisi formu gibi 3 hane 1 teslim gibi düşünüp bestelemiştir. Eserin orijinal hızı ise 120 metronom olarak belirlemiştir. Ese-

⁶⁰ Yılmaz, *Türk Müsıkısı Dersleri*, 81.

⁶¹ Yılmaz, *Türk Müsıkısı Dersleri*, 202.

rin Göksel Baktagir'e ait kaydı bulunmadığı için icra analizi yapılamamıştır.

Tablo 17. *Şehnaz Longa Form Analizi*

	A		B		C			D	
CÜMLE	a	b	c	d	e	f	g	h	i
ÖLÇÜ SAYISI	8	8	8	8	8	8	8	4	4

4 bölüm ve 9 cümleden oluşan eser toplamda 64 ölçüden oluşmaktadır. Eser içerisinde 16 ölçü A bölümü, 16 ölçü B bölümü, 16 ölçü C bölümü ve 8 ölçü D bölümü ve 4 ölçü bitiş bulunmaktadır. A bölümü içerisinde a-b, B bölümünde c-d, C bölümünde e-f-g ve D bölümü içerisinde h-i cümleleri bulunmaktadır. Eser içerisinde cümleler farklı ölçü sayısından oluşmaktadır.

SONUÇ

Bu bölümde Göksel Baktagir'in Türk müzik kültürüne yapmış olduğu katkılar ve miras bıraktığı sirta ve longaların icra, makam-seyir ve form analizlerine ilişkin bulgulardan elde edilen sonuç ve değerlendirmelere yer verilmiştir.

Göksel Baktagir'in bestelemiş olduğu Suzinak sirta, Nihavend sirta, Hicaz sirta (Akdeniz), Sultaniyegâh sirta, Müstear sirta (Pürtelaş), Sabâ sirta, Acemaşiran sirta (Yorgo), Kürdilihicazkâr sirta, Rast sirta ve Müstear sirta adlı 10 sirta incelenmiştir. Sirtoların asıl notalarına ulaşıldıktan sonra Göksel Baktagir'e ait icra kayıtları ile karşılaştırılarak icra analizi, makam-seyir analizi ve form analizleri yapılmıştır.

Sirtoların icra analizinde kullanılan tekniklerin çoğunluğunun çektirme tekniği ve çarpma tekniği olduğu görülmüştür. Sirtoların genelinde ise mandal ve üçlemelerin fazla olduğu görülmüştür. Farklı olarak Hicaz sirtoda tremolo tekniği, Sultaniyegâh sirtoda oktavlı çalım tekniği, Acemaşiran sirtoda süpürme tekniği ve Sultaniyegâh sirtoda arpej tekniği kullanılmıştır.

Sirtoların tamamı incelendiğinde Suzinak, Nihavend, Hicaz, Sultaniyegâh, Kürdilihicazkâr, Rast, Müstear (pürtelaş) sirtonun sofyan usulü ile, Sabâ sirta ve Acemaşiran sirtonun nim sofyan usulü ile, Müstear sirtonun da müsemmen usulü ile bestelendiği sonucuna ulaşılmıştır.

Göksel Baktagir'in bestelemiş olduğu Sultaniyegâh longa (Şenlik), Nihavend longa, Mahur longa, Buselik longa, Şehnaz longa, Sultaniyegâh longa (Yarış), Hicazkar longa(Fayton) adlı 7 longa incelenmiştir. 5 longanın nota, video ve ses kaydına ulaşılmış, 2 longanın sadece notalarına ulaşılmıştır. Longaların icra analizi, makam-seyir analizi ve form analizleri referans kayıtlar ile karşılaştırılarak incelenmiştir.

Göksel Baktagir'in eser icrasında birçok teknik ve süslemeden yararlandığı görülmüştür. Bu süsleme ve tekniklerden bazıları eser içerisinde farklı bir duyum elde etmek amacıyla yapıldığı düşünülmektedir. Bazıları ise icra sırasında el ve bilek koordinasyonunu sağlamak, nota geçişlerinde hızı korumak amaçlı pratik bir

yöntem geliştirmek olduğu düşünülmektedir.

Göksel Baktagir'in eserlerinde icra sırasında en çok çarpma ve tremolo süslemesini kullandığı görülmektedir. Bu süslemeleri kullanmasının sebebi düz, sade bir çalım yerine longa formuna uygun olarak esere canlılık ve hareket katmak istemesi olduğu düşünülmektedir. Eski zamanlarda bestelenen eserlere bakıldığında çok sade ve düz bir besteleme tekniği görülmektedir. Elde edilen sonuçlara göre Baktagir, bestelediği ve icra ettiği sirto ve longalarda alışılmışın dışına çıkarak sıkça kromatik sesleri kullanmaktadır. 7 longanın form analizine bakıldığında ise Nihavend longa, Hicazkâr longa (Fayton), Sultaniyegâh longa (Yarış), Mahur longa ve Buselik longa tek bölüm gibi düşünülüp, eser trafiği tekrar işareti, senyö ve coda işaretleriyle belirlenmiş, Sultaniyegâh longa (Şenlik) ve Şehnaz longa ise hane ve mülazime şeklinde bestelediği sonucuna ulaşılmıştır.

Göksel Baktagir, Sultaniyegâh longa (yarış) ve Mahur longa eserlerini sofyan usulünde bestelerken diğer 5 longayı nim sofyan usulünde bestelediği sonucuna ulaşılmıştır.

Author Contributions / Yazarların Katkısı: In the each of th conceptualization, methodology, software, investigation, writing review, editing and discussion processes, author-1 contribution rate is 35% author-2 contribution rate is 35% and author-3 contribution rate is 30%. / Kavramsallaştırma, metodoloji, yazılım, araştırma, metin taslağının hazırlanması, metnin yazılması ve tartışma süreçlerinin her birinde, yazar-1 katkı oranı %35, yazar-2 katkı oranı %35 ve yazar-3 katkı oranı %30'dur.

Funding / Finansman: This research received no external funding. / Bu araştırma herhangi bir dış fon almamıştır.

Conflicts of Interest / Çıkar Çatışması: The author declare no conflict of interest. / Yazar, herhangi bir çıkar çatışması olmadığını beyan eder.

Kaynakça

- Alfakitap, "Kanun Metodu-Halil Karaduman-48". *Youtube*.21 Ocak 2020. <https://www.youtube.com/watch?v=Itnen0WCefy>
- Akdoğan, Onur. *Türk Müziğinde Türler ve Biçimleri*. İzmir: Ege Üniversitesi Basımevi, 1996.
- Apaydın, Ali Kerem vd. "Bağlama İçin Yazılmış Zeki Atagür Eserlerinin İcra Bakımından Analizi". *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi* (2020).
- Apaydın, Ali Kerem vd. "Bağlama Eğitiminde Başlangıç Düzeyi Zeybek Tezene Tavrı Öğretimine Yönelik Bir Çalışma". *Eurasian Journal of Music and Dance*/51 (2023).
- Behar, Cem. *Aşk Olmayınca Meşk Olmaz Geleneksel Osmanlı Türk Müziğinde Öğretim ve İntikal*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları, 1998.
- Doğruöz, Muattar Demet. "Süreç Ekseninde Bir Tür Araştırması: Türk Sanat Müziği Gelenğinde Longalar". *Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* /47 (2021).
- Gidiş, Volkan vd. "Kanun ve Bazı Sazlara Ait Metodların Karşılaştırılmalı Analizi". *Asos Journal* /83, (2018).
- Giray, Mehmet Zeki. *Göksel Baktagir'in Kanun Taksimlerinin Makamsal Analizi*. Malatya: İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, 2023.
- Göksel Baktagir Official, "Göksel Baktagir-Suzinak Sirtö". *Youtube*. 2 Ocak 2018. <https://www.youtube.com/watch?v=K40zmIVPR9s&list=PLK96XYqDKbZdhTg1mTGQKhj6p4vKLwg5H>
- Göksel Baktagir Official, "Göksel Baktagir-Suzinak Sirtö", *Youtube*. 14 Şubat 2017. https://www.youtube.com/watch?v=FFy_J67NjiM&list=PLK96XYqDKbZdhTg1mTGQKhj6p4vKLwg5H&index=2
- Göksel Baktagir Official "Göksel Baktagir-Suzinak Sirtö". *Youtube*. 4 Nisan 2017. <https://www.youtube.com/watch?v=PbBrxyEM1CU&list=PLK96XYqDKbZdhTg1mTGQKhj6p4vKLwg5H&index=5>
- Göksel Baktagir "Kanun Atölyesi, Nihavend Dizisinde Kalıp Çalışmalar". *Youtube*.12 Şubat 2022. <https://www.youtube.com/watch?v=qXjof3zY3p4>
- Göksel Baktagir Official, "Nihavend Sirtö". *Youtube*.4 Nisan 2017 https://www.youtube.com/watch?v=Z-K24A-ToRc&list=PLK96XYqDKbZfv9-Ss5e_6nxdegcnf7Nz
- Göksel Baktagir Official, "Nihavend Sirtö". *Youtube*.16 Mayıs 2019 https://www.youtube.com/watch?v=GK9wIs9UJEY&list=PLK96XYqDKbZfv9-Ss5e_6nxdegcnf7Nz&index=2
- Göksel Baktagir Official, "Göksel Baktagir-Yurdal Tokcan-Serkan Çağrı-Akdeniz". *Youtube*.24 Şubat 2017. <https://www.youtube.com/watch?v=RSACW0Peiml&list=PLK96XYqDKbZdUBUNg7niGI7hcC--KKDWq&index=4>
- Kalan Müzik, "Cafe İstanbul Ve Göksel Baktagir-Hicaz Sirtö (Akdeniz)". *Youtube*.5 Ocak 2016. <https://www.youtube.com/watch?v=3Wxv5a2xwRM&list=PLK96XYqDKbZdUBUNg7niGI7hcC--KKDWq>
- Göksel Baktagir Official, "Göksel Baktagir- Sultaniyegah Sirtö". *Youtube*.11 Mayıs 2019. <https://www.youtube.com/watch?v=Pjvsv5tjWdc&list=PLK96XYqDKbZcVOYJ03kBVN0lPoUGfrjh>
- Yenikapı Müzik, "Göksel Baktagir- Sultaniyegah Sirtö-Official Video". *Youtube*.30 Mart 2015. <https://www.youtube.com/watch?v=xnvYk0mghQE&list=PLK96XYqDKbZcVOYJ03kBVN0lPoUGfrjh&index=2>
- Göksel Baktagir Official, "Göksel Baktagir- Acemaşiran Sirtö". *Youtube*.16 Haziran 2023. <https://www.youtube.com/watch?v=luOT7yZNA70&list=PLK96XYqDKbZcYXWm3TcYxyXU S-o0klmPL>
- Göksel Baktagir Official, "Göksel Baktagir- Kürdilihicazkâr Sirtö". *Youtube*.29 Haziran 2019. <https://www.youtube.com/watch?v=wM7MUv6nZ78&list=PLK96XYqDKbZexO79aJcxjxOco>

- v_1kZyG
Emre Pınarbaşı, "Göksel Baktagir-Kürdilihicazkâr Sirtö Hayallerimizdeki Ezgiler Konseri Samsun 2016". *Youtube*.25 Mayıs 2016.
https://www.youtube.com/watch?v=RMiD71qxrso&list=PLK96XYqDKbZex079ajcxjXocov-1kZyG&index=3
- Göksel Baktagir Official, "Müstear Sirtö". *Youtube*.4 Nisan 2017.
https://www.youtube.com/watch?v=u8vfaK4HmM&list=PLK96XYqDKbZfEVn5u_KcMB2H0nH0dz3P&index
- Göksel Baktagir Official, "Nihavend Longa". *Youtube*.4 Nisan 2017.
<https://www.youtube.com/watch?v=oftagV763xE>
- Göksel Baktagir Official, "Hicazkar Longa". *Youtube*.5 Nisan 2017
<https://www.youtube.com/watch?v=3t5IDXlcOdg>
- Göksel Baktagir Official, "Mahur Longa". *Youtube*.5 Nisan 2017.
<https://www.youtube.com/watch?v=OuYZFfp4HG>
- Kahyaoglu, Yılmaz. *Kanun Sazı Öğretiminde Klasik Türk Müziği Saz Eseri Formlarının Fonksiyonlarının İncelenmesi*. Malatya: İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Doktora Tezi, 2011.
- Kalan Müzik, "Cafe İstanbul ve Göksel Baktagir- Saba Sirtö". *Youtube*.5 Ocak 2016.
<https://www.youtube.com/watch?v=XPOZOr75GM&list=PLK96XYqDKbZdwlSVmK0oVF574YWWZQ7tN>
- Karadeniz, Ekrem. *Türk Musikisinin Nazariye ve Esasları*. Türkiye İş Bankası Kültür Ve Yayınları, 1983.
- Öztuna, Yılmaz. *Türk Musikisi Ansiklopedisi*. Ankara: Milli Eğitim Basımevi, 1970.
- Öztürk, Selçuk. "Türk Müziği Saz Eğitiminde Yöresel Tavrı Özelliklerinin Kullanılması". *İstem* 88 (2018).
- Tatatahba, "Rast Sirtö.wmv". *Youtube*.14 Ocak 2010.
https://www.youtube.com/watch?v=083Zap305mQ&list=PLK96XYqDKbZcTsIjVtRs_mhaV_p3sGunE
- Tanrıkorur, Cinuçen. *Müzik Kimliğimize Dair*. İstanbul: Dergah Yayınları, 2005.
- TRT 2, "Göksel Baktagir İle Hayat Sanat". *Youtube*.15 Ağustos 2019.
<https://www.youtube.com/watch?v=tywH9luLFJo&t=1139s>
- Tura, Yalçın. *Türk Musikisinin Mes'eleleri*. Pan Yayıncılık, 1988.
- Uçan, Ali vd. *Anadolu'nun Sırlı Sesi: Müziğiyle Ankara*. Ankara: Ankara Kalkınma Ajansı, 2018.
- Uçan, Ali. *Müzik Eğitimi Temel Kavramlar-İlkeler-Yaklaşımlar ve Türkiye'de Cumhuriyet'in İlk Altmış Yılındaki Durum*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları, 1997.
- Yahya Kaçar, Gülçin. *Türk Musikisi Üzerine Görüşler: Analiz ve Yorumlar*. Ankara: Maya Akademi, 2012.
- Yenikapı Müzik, "Göksel Baktagir- Sultaniyegah Longa". *Youtube*.3 Şubat 2015.
<https://www.youtube.com/watch?v=tCYH05XmD7s>
- Yenikapı Müzik, "Göksel Baktagir- Müstear Sirtö Pürtelaş- Official Video". *Youtube*.3 Şubat 2015.
https://www.youtube.com/watch?v=xZ03uSXmkBA&list=PLK96XYqDKbZfEVn5u_KcMB2H0nH0dz3P
- Yıldız, Gökay. *İlköğretimde Müzik Öğretimi*. Ankara: Anı Yayıncılık, 2002.
- Yılmaz, Zeki. *Türk Musikisi Dersleri*. İstanbul: Çağlar Musikisi Yayınları, 2010.

EKLER

BÜZNÂK SİRTO Süleyman BACIĞIR
Söz No. 48 Sürme

NEHÂVEND SİRTO (2) Süleyman BACIĞIR
Söz No. 53 Sürme

HICAZ SİRTO Süleyman BACIĞIR
Andante

Sultânî-Yegâh Sîrto Süleyman BACIĞIR
Drama

SABÂ SİRTO Süleyman BACIĞIR
Drama

Sultânî-Yegâh Sîrto Süleyman BACIĞIR
Drama

MÜŞTEAR SİRTO-2 Süleyman BACIĞIR
Pürnele

MÜŞTEAR SİRTO-ZİNİN DEVAM-2 Süleyman BACIĞIR
Pürnele

Alat Sîrto Süleyman BACIĞIR
Drama

Alat Sîrto Süleyman BACIĞIR
Drama

ACMAĞRAN SİRTO
Yığıl Yığıl
Yığıl Yığıl

Göksel BAKTAGIR
1997 No: 79 Güneş

Müstelir Sırto

Almanca Müstelir 2-110

Göksel BAKTAGIR
1997 No: 79 Güneş

ACMAĞRAN SİRTO
Yığıl Yığıl
Yığıl Yığıl

Göksel BAKTAGIR
1997 No: 79 Güneş

Kürdîlîhicêkêr Sırto
-1-

Göksel BAKTAGIR
1997 No: 79 Güneş

Kürdîlîhicêkêr Sırto
-2-

Göksel BAKTAGIR
1997 No: 79 Güneş

BÜŞEK LONGA
Nû Sefrî -111

Silvan BAKTAGIR
2014 No: 3 Şeh

SULTÂNİYEĞÂH LONGA
"ŞENLİK"

Göksel BAKTAGIR
1997 / No: 53 Sarkis

ŞENLİK
2

NİHÂVEND LONGA
Nû Sefrî -120

Göksel BAKTAGIR
1997 No: 53 Sarkis

Tempo

Konu...

SULTANİ YEGÂH LONGA
"Yong"

Güzel BAKTAĞIR

HİCÂZKÂR LONGA
"Poytar"

Güzel BAKTAĞIR
1993 no 9 Söner

SULTANİ YEGÂH LONGANIN DEVAHI-2
"Yong"

Mâhür Longa

Güzel BAKTAĞIR
1993 no 9 Söner

Mâhür Longa

Güzel BAKTAĞIR
1993 no 9 Söner

ŞEHNÂZ LONGA

Güzel BAKTAĞIR
1123 Nisr Söner

ŞEHNÂZ LONGANIN DEVAHI-2

SON 1993

The image displays a musical score for four pieces of music, each in staff notation. The pieces are: 1. Sultanî Yegâh Longa (Yong), 2. Hicâzkâr Longa (Poytar), 3. Mâhür Longa, and 4. Şehnâz Longa. Each piece is followed by its corresponding devâhî (second part). The score includes various musical notations such as notes, rests, and dynamics. The pieces are attributed to Güzel BAKTAĞIR, with some pieces also mentioning 'SON' and '1993'.